

EGY TABÁNI CSODAVÁRÓVAL A HALOTT VÁROSBAN..

Homályos novemberi délelőtt az elnémult Tabán holt uccáin ténferegtem, a már megtizedelt festői viskók között, melyek sok elmerült évtized szeplőit viselik esőmarta, széltépte arcukon. A hegynek kanyargó uccákon már mindenütt az elmúlás csendes szomorúsága ást. Az elárvult kis házak kitépett ajtófélfákkal, üreges ablakokkal búslakodnak és megadással várják a csákányok kegyelemdféseit, melyek ittott már szaporán döngenek a korhadó gerendákon, a tetők porhanyós csontvázán.

Amint az emlékek útját jártam a macskafejes köveken, melyek őrzik még régi szerelmes párok és tabáni hangulatokat kereső halhatatlan lumpok lépéseinek a nyomát, a Holdvilág ucca ház-mohikánjai között szembekerültem Bada Aladár tabáni szabómesterrel, aki úgy ödöngött a romok között, mint a számkivetett tabáni benszülöttek kakaskukorékolásig kísértő szelleme. Bada, a tabáni csodavárók, ama néhány őslakó közül való, akinek feje fölött bontják már a házat, de még mindig nem akarja elhinni, hogy Tabán a siralomházban utolsó óráit éli.

Mint két egytestvér a közös gyászban, lépdeltünk egymás mellett és betértünk elhagyott kis házakba, bejártuk az élettelen szobákat, pincétől padlásig. Bada mester szinte álomkóros csüggedtséggel állt meg a törpe udvarokon felhalmozott limlomok előtt. Mindent végig simogatott a szemével és a szívével, egy kitömött és szemétre dobott kányát, egy csorba fazekat éppen úgy, mint egy zöldrozsdás évszázados csengőt, melyet tört drótjánál fogva halkán meg is csendített.

Mint halottas házban járó részvétlátogatók, felsoroltuk egymásnak az elhúnyt ősváros-rész minden felejthetlenségét. Valóságos carmen lugubret zengett tabáni barátom. Úgy siratta a kis viskóvárost, mint valamely nemes római a kiásott Pompejiban a holt évezredekét. Aztán begombolkozott és elcsendesedett. Hallgatva folytattuk tovább részvétlátogatásainkat, miközben Tabán régi kedves

és nevezetes őslakóinak alakjai révültek elém: a „tabáni pacsirta“, a szép Juhászné, a hajdani bécsi chanson-énekesnő, aki aranykedéllyel énekelte a „weaner“ gassenhauereket, boczó, más néven Kovács József úr, a pihegő egy szál cigány, kedves hegedűse Krúdy Gyulának, a nagy magyar írónak, akinek jelzőiben megörökölt Tabán, aztán Kálnay László, a veterán író, a „tabáni pajkos“ halála órájáig vidám öreg gyerek, a kardarka és egyéb jeles borfajták nagy szakértője és fogyasztója, Potorisics bácsi, a nyugalmazott dunai hajóskapitány, aki a sok vízzel szemben táplált idioszinkraziáját öblögette le Poldi bácsi 450 éves borospincéjében.

Mikor eltűnéseimben idáig jutottam, útitársam felcsillanó szemmel megszólalt:

— Füstöl a „Mély pince“ kéményel! És valóban szürke füstpántlika tekergődött a már hetek óta néma híres tabáni kocsmá felett, mely Pestre emigrált. Bada mester bizonyára azt hitte, hogy valami látomás játszik vele és örvendezve, csodálkozva ismételte meg:

Füstöl... Talán visszatért Poldi bácsi, aki minden vasárnap eljön ide búcsúzni, mint egy kedves halottja sírjához.

Régi megszokások alapján megindultunk az ódon bormérés felé valamely halotti tor reményében. Am a fűsthöz fűzött reményünk füstbe ment. A bontási iroda emberei fűtöttek be maguknak az egyik helyiségben. A kocsmá-szobában egymás hegyén-hátán hevert a berendezés és mint fogatlan öreg száj tátongott a kibontott ajtó.

Megálltunk benn hangtalanul. Bada mester szeme kissé elfátyolozódott, én meg szuggesztív vonzás kényszere alatt percekig elnéztem azt a homályos kis korcsmasarkot, ahol Krúdy Gyulával együtt időnként a bor szellemétől ajándékozott piros köddel szigeteltük el magunkat a világtól és álmodtuk az életnek a valóságnál szebb folytatását...

Várkonyi Titusz